

NOTATKA Z RADY ERASMUSA+ z dn. 25 marca 2024

nauczycielskie mobilności: Finlandia i Dania

Poniższa notatka została opracowana w oparciu o informacje, którymi my, bednarskie osoby nauczycielskie podzieliłyśmy się na Radzie Erasmusa. Wierzymy, że mogą one stać się inspiracją do wdrożenia nowych metod pracy, dydaktycznej i pedagogicznej. Zaczerpnięte są z obserwacji działań (wymian, kursów itp.), które podjęły nasze osoby nauczycielskie w krajach nordyckich w latach 2023-2024 w ramach Akredytacji Erasmusa dla Bednarskiej:

FINLANDIA

System szkolny tego kraju jest mocno dofinansowany przez państwo i zmienia się na bieżąco w kontakcie ze zmieniającym się światem. Edukacja jest apolityczna. Młodzież, wkraczając na drogę edukacyjną, otrzymuje od państwa laptopy, których używa na zajęciach. Nie ma podziału na semestry/trymestry, są okresy edukacyjne. Osoby uczniowskie mają dużą dowolność w kwestii angażowania się w to, co lubią, co chcą rozwijać i czego chcą się uczyć.

Przykład:

Uczeń, który odkrył w sobie talent do gry w hokeja na lodzie, może rozwijać tę pasję w szkole, bez poczucia winy lub przekonania, że coś traci lub coś go omija.

Edukacja na poziomie podstawowym trwa 9 lat, ale może też trwać 10 lat, choćby w sytuacjach osób szczególnie zaangażowanych w rozwijanie swoich pasji lub osób uczniowskich, które potrzebują dodatkowego roku na uzupełnienie wiedzy lub/i z przyczyn rozwojowych jest on im potrzebny. Kolejny etap edukacyjny polega na wyborze szkoły ogólnej lub technicznej. Przy czym istnieje możliwość zmiany wyboru ścieżki edukacyjnej w trakcie (bez większych komplikacji). Ze względu na uniwersalną w całym kraju podstawę programową, uczeń/uczennica w dowolnym momencie kształcenia może zmienić szkołę.

Model wychowawczy:

Nauczyciele/nauczycielki monitorują osoby uczniowskie poprzez system ocen i obecności.

Szkoła oferuje wiele możliwości także dotyczących przyszłości, poznania zawodów dzięki praktykom, w czasie których osoba uczniowska może realnie zobaczyć, na czym dany zawód polega i czy chce się w tym obszarze rozwijać. System skonstruowany jest w taki sposób, że bez względu na wiek i włożony naukowy wkład, w każdej chwili jest możliwość przebranżowienia się i/lub uzupełnienia wiedzy i zmiany dotychczasowego zawodu (brak presji systemowej, a w konsekwencji osobistej, że tylko ta ścieżka i te przedmioty zagwarantują mi jeden zawód raz na zawsze).

Nauczanie i podejście osób nauczycielskich i uczniowskich do przebiegu zajęć i działania placówek:

Osoby nauczycielskie w taki sposób konstruują przebieg zajęć, aby podtrzymywać koncentrację osób uczniowskich - przerwa w trakcie lekcji na aktywność ruchową, zmienne metody dydaktyczne. W reakcji na obserwację, że młodym osobom bywa trudno w luźnej rozmowie, prowadzone są zajęcia - nauka rozmowy na każdy temat (*small talk*). Nauka religii polega na nauce o religiach. Osoby uczniowskie mają w szkole lekcje z psychologii: np. *jak radzić sobie z danymi emocjami, jak się uczyć*.

Drzwi w salach lekcyjnych zamykają się od wewnątrz, nauczyciel/ka wpuszcza na zajęcia spóźnioną osobę w momencie, w którym uzna, że wejście osoby spóźnionej nie dezorganizuje przebiegu lekcji i nie przeszkodzi z koncentracji pozostałych osób.

W trakcie lekcji nie korzysta się z telefonów komórkowych.

Normy, zasady, granice w szkole są bardzo jasne, a konsekwencje ich złamania zrozumiałe i przyjmowane właśnie jako norma/reguła. Wspólne zasady wśród nauczycielstwa są spójne i widoczne dla młodzieży.

Widoczna jest stosowana zasada prowadzenia zadań na różnych poziomach w ramach jednej grupy. Przykładem mogą być zajęcia z matematyki, w czasie których grupa ma karty pracy z trzydziestoma zadaniami i niemal każda osoba uczniowska jest w innym miejscu i etapie ich rozwiązywania.

Szkoła opisuje pracę uczniów poprzez taki sam ogólnokrajowy system. **Ocenianie jakościowe, nie ilościowe.**

DANIA

Zajęcia w szkole prowadzone są w taki sposób, że młodzież nie ma czasu na nudę i pogawędki: praca w parach, w grupach, wzajemne uczenie się jednej osoby od drugiej (wszystko dzieje się w trakcie 90-minutowych lekcji podzielonych na zaplanowane pod względem aktywności bloki). Osoby uczniowskie, kiedy mają sprawę do osoby prowadzącej zajęcia, umawiają się na spotkanie przez Internet. Spotkanie indywidualne trwa max. 30 min. W szkołach jest dużo wygodnego miejsca do pracy nauczycielskiej (przygotowanie lekcji). Praca nauczycielska opiera

się na pracy w małych zespołach, koleżeńskich obserwacjach na lekcjach, w zespołach (blokach). Podział pracy osób nauczycielskich: 20 h prowadzenia zajęć i 20 h przygotowania zajęć. Nauczyciele/nauczycielki są wykwalifikowani/e jako osoby dwuprzekierunkowe, pierwszy rok pracy to praktyka (opieka mentorska), w czasie której osoby są przygotowywane do zawodu. W szkole jest osoba, która pełni funkcję wychowawczą wobec nauczycielstwa, to osoba otaczająca opieką osoby nauczycielskie, która dba o ich dobre samopoczucie w przestrzeni szkolnej.

Nad klasą 30-osobową opiekę sprawują dwie osoby wychowawcze. W przypadku opuszczenia przez osobę uczniowską 10% zajęć, informacja przekazywana jest do opiekuna/ki szkolnego/ej, który/a uruchamia dalszą wewnątrzszkolną procedurę (spotkanie z mentorem).

W systemie szkolnym nie ma wywiadówek, rodzice nie biorą udziału w szkolnej codzienności. Relacje szkolne są przyjazne, ale granica osoby dorosłe / młodzież jest wyraźnie wyznaczona. **Granice i standardy wyznacza osoba nauczycielska**, osoba uczniowska dostosowuje się do nich. Osoby uczące prowadzą podobne do siebie zajęcia (jakość dydaktyczna).

Nie ma wyjazdów z nocowaniem.

Tablice na ścianach, w salach i na korytarzach - służą pracy w grupie.

Specjalne potrzeby uczniowskie w szkole nie istnieją, wszyscy dostosowują się do społeczeństwa. Osoby, które nie radzą sobie w szkole standardowej, kierowane są do szkół o specjalnym profilu. W przypadkach umiarkowanych, szkoły standardowe mogą liczyć na wsparcie. Nie ma regularnych godzin wychowawczych. Zajęcia w terenie (czas spędzony z klasą) też są formą godziny wychowawczej. Jasno wyznaczone kompetencje nauczycielskie.

Niepisane motto duńskiej szkoły: **wszystkie osoby są do siebie podobne.**